

COVID-19 DÖNEMİNDE OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU (OSB) OLAN ÇOCUĞUN ANNESİ OLMAK: GÜÇLÜKLER, FIRSATLAR VE GEREKSİNİMLER

İsmail NALBANTOĞLU*

ÖZET

Amaç ve Kapsam: COVID-19, toplumun tüm kesimlerini etkilerken dezavantajlı grupları daha fazla etkilemiştir. Bu dezavantajlı gruplar arasında OSB olan çocuğa sahip anneler de bulunmaktadır. Bu araştırma, OSB olan çocuğa sahip annelerin pandemi sürecinde karşılaştıkları güçlükleri, fırsatları ve gereksinimleri ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Konuyla ilgili sosyal politikaların geliştirilmesi ve mikro düzeyde etkili müdahalelerin tasarlanması için bu çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Yöntem: Bu araştırma nitel yöntem ile OSB tanısı almış çocuğu olan 8 anne ile gerçekleştirilmiştir. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla derinlemesine görüşmeler yapılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Bulgular: OSB olan çocuğa sahip annelerin karantina döneminde çocuklarda gelişen takıntılı davranışlar nedeniyle bakım verme konusunda zorluklar yaşadığı, çocukların çevrimiçi eğitime geçiş sürecinde uyum sorunları yaşadığı, komşular tarafından ayrımcılığa maruz kaldıkları ve sosyal destek alamadıkları için yalnız hissettikleri tespit edilmiştir. Öte yandan pandemi sürecinin ebeveynlerin çocuklarıyla geçirdikleri zamanın süresinin ve kalitesinin artmasına ve çocukların ev içerisinde yeni beceriler geliştirmesine olanak tanıdığı görülmüştür. Katılımcıların beklentileri arasında sosyal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi, maddi desteklerin artırılması, çocuk ve ebeveyn eğitimlerinin artırılması ve çocuklarının geleceğine ilişkin endişelerinin giderilmesi olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç: Pandeminin OSB olan çocuğa sahip anneler için birçok sorunla birlikte bazı fırsatları da ortaya çıkardığı sonucuna ulaşılmıştır. Pandemi döneminde oluşan sorunların giderilmesi ve olası herhangi bir kriz durumuna hazırlıklı olmak için hem merkezi hem de yerel yönetimlerce müdahale planlarının oluşturulması ve yürütülmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Otizm Spektrum Bozukluğu, Annelik.

* Araştırma Görevlisi, İstinye Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, İstanbul, Orcid: 0000-0001-5858-3163, E-posta: ismailnalbantoglu@gmail.com